

УДК 811.11+81'26:159.942.5

Ярослава ГНЕЗДІЛОВА

ДИСКУРС В ЕМОЦІОЛОГІЧНОМУ АСПЕКТІ: МЕТОДОЛОГІЯ

У статті розглянуто підходи до визначення дискурсу, встановлено взаємозв'язок між дискурсом і комунікацією, подано класифікацію дискурсу, запропоновано розмежування емоційного та емотивного типів дискурсу, представлено методикку зіставного аналізу цих дискурсів.

Ключові слова: дискурс, емоційний/емотивний дискурс, зіставний аналіз, показники емоційності/емотивності, емоційне реагування, пік/ кульмінаційна точка емоційності/емотивності дискурсу.

За останні десять років дискурс стає об'єктом дослідження в різних галузях лінгвістики і розглядається в багатьох аспектах: семантичному [25], структурно-граматичному [24], комунікативно-функціональному (прагматичному) [4; 22], соціолінгвальному [9, с. 9–15], семіотичному [14; 18], когнітивному [3, с. 53–126; 7, с. 270–276; 21]. Така багатоаспектність інтерпретації поняття дискурсу відобразилася на розмаїтті його дефініцій.

Поширеним на сьогодні є узагальнене визначення дискурсу, який трактується як складне комунікативне явище [3, с. 121–122; 4, с. 182; 9, с. 12; 21, с. 2–3]; реалізація мови, мовної діяльності і мовлення [4, с. 86]; єдність мовлення і тексту, або інакше, процесу мовної діяльності і її результату [10, с. 90]; явище проміжного порядку між мовленням/спілкуванням, мовленнєвою поведінкою, з одного боку, та текстом, з іншого [7, с. 276]; інтегральний мовленнєвий феномен мисленнєво-комунікативної діяльності, яка є сукупністю процесу й результату і включає як власне лінгвальний, так і позалінгвальний аспект [див.: 17, с. 105–106]. Така складна й багатоаспектна природа дискурсу є причиною того, що у лінгвістичній літературі, як правило, ми зустрічаємо аналіз не дискурсу взагалі, а якогось конкретного його типу [18, с. 15]. Як наслідок, виділяються різні типи дискурсу, класифіковані за:

- сферою діяльності: дискурс «учитель – учень» (classroom discourse), дискурс «лікар – пацієнт», професійний дискурс та інші;
- жанром: політичний, публічний, судовий, науковий, рекламний, побутовий, наративний, художньо-літературний, поетичний, комічний, театральний та інші;
- характером мовленнєвої взаємодії: конфліктний, фатичний та інші;
- каналом зв'язку: електронний (дискурс Інтернет-сторінок, дискурс чатів), медійний (дискурс газет і журналів) та інші;

- особистісними ознаками мовця: дискурс тетчеризму, особистісний дискурс, дискурс особистості, авторитарний дискурс та інші;
- способом впливу на співрозмовника: аргументативний, спонукальний та інші;
- психолого-ментальним критерієм: емотивний.

Ми виділяємо *емоційний* та *емотивний дискурси*, які розрізняються за ступенем підготовленості вираження емоцій [2]. **Метою** статті є обґрунтувати виокремлення вищезгаданих типів дискурсу.

Виділення емоційного й емотивного дискурсів співвідноситься з однойменними видами комунікації на основі прямого зв'язку між комунікацією та дискурсом. При цьому одними дослідниками дискурс визначається як вужче поняття порівняно із комунікацією, зокрема, як спеціальна *комунікативна дія, засіб комунікації* [23, с. 147], *різновид комунікації* [8, с. 78–79], *одиниця комунікації* [1], *комунікативна подія* [3, с. 121–122; 21, с. 2–3].

У той же час іншими дослідниками визнається безпосередня ідентичність між комунікацією та дискурсом, зокрема О.Й.Шейгал зазначає, що терміни *політичний дискурс* і *політична комунікація* є синонімами, відповідно, дискурс і комунікація є рівнозначними поняттями [18, с. 18, 22]. Поясненням цьому є те, що дискурс і комунікація пов'язуються поняттям «спілкування». У науковій літературі *комунікація* зазвичай розглядається як спілкування чи інтеракція, процес передачі інформації, думок, емоцій тощо [12, с. 24, 41; 19, с. 145; 23, с. 5]. Поряд з цим зазначається, що процес спілкування завжди двонаправлений. Він слугує реалізації комунікативних намірів адресанта і в той же час завжди базується на врахуванні особливостей системи особистісних смислів реального/потенційного адресата мовленнєвої діяльності. *Дискурс* реалізує свій статус одиниці міжособистісного спілкування [5, с. 19, 33], має інтерактивну природу [17, с. 113] і вживається як синонімічний термін до спілкування [22, с. 127].

Спілкування, у свою чергу, є мовленнєвою діяльністю [19, с. 145], продуктом якої є текст (дискурс) [22, с. 132]. При цьому зауважимо, що іншими дослідниками мовленнєва діяльність, мовлення й мовленнєва комунікація розглядаються як взаємозамінні поняття [12, с. 6, 19–26]. Саме таке розуміння дискурсу покладено в основу нашого дослідження. Ми визначаємо **дискурс** як мовленнєву діяльність (мовлення або мовленнєву комунікацію), інформаційним наслідком якої є усний/письмовий текст як конструкт (аналог) живої комунікації [5, с. 6, 17; 7, с. 285; 10; 18, с. 12].

Емоційний та емотивний типи дискурсу, виокремлені за низкою критеріїв (психологічних, фізичних, лексико-стилістичних, синтаксичних, прагматичних), презентують різні види мовленнєвої діяльності в емоціогенних ситуаціях, відбивають усю систему емоцій і спрямовані на передачу емоційного стану мовців як способу реалізації емоцій адресанта і впливу на емоційний стан адресата.

Під **емоційним дискурсом** ми розуміємо непідготовлену «Его»-мотивовану діалогічну/монологічну мовленнєву діяльність в емоційно-детермінованій ситуації, що виникає в результаті спонтанного прояву емоцій (переляк, стрес, відраза, невдоволення, радість, смуток, страх, розпач, гнів тощо) і супроводжується відповідними невербальними проявами – виразом обличчя, очей, сльозами, криком, сміхом, рухами тіла тощо [див. 2].

В емотивному дискурсі мовець планує, яким чином, за допомогою яких засобів досягти потрібного ефекту. Тому **емотивний дискурс** як результат мовленнєвої діяльності є мотивованим, заздалегідь спланованим монологічним мовленням, яке реалізується в умовах емоційно-детермінованої ситуації, спрямованій на створення бажаного для мовця емоційного стану адресата [див. 2].

Виділення нами двох типів дискурсу в аспекті підготовленого представлення емоцій здійснено на основі *зіставного аналізу*. Він передбачає порівняння та виокремлення диференційних рис емоційного й емотивного дискурсів через вивчення співвідношення універсального й особливого, тобто через пошук загального і специфічного виявлення залежностей цієї подібності і специфіки від ролі факторів та умов протікання цих дискурсів.

Зіставний аналіз уключає кілька етапів: 1) виокремлення емоційного й емотивного дискурсів; 2) вивчення мовних засобів цих дискурсів; 3) розгляд їхніх змістових, структурно-композиційних і функціональних особливостей.

Вихідним у цій праці є положення про те, що в дискурсі, який використовується в процесі соціальної взаємодії людей, знаходять безпосереднє втілення всі функції мови, в ньому представлені всі рівні мовної системи. Разом з тим, багато моментів при зіставному аналізі дискурсів знайшли адекватні інтерпретації лише при врахуванні комплексу зовнішніх факторів: умов перебігу комунікації, соціального статусу співрозмовників, їхнього віку, темпераменту тощо. Оскільки ми маємо справу з емоційним та емотивним дискурсами, то при їх виокремленні та вивченні ми керуємося такими інтра- та

екстралінгвальними засобами, які актуалізують емоційність/емотивність дискурсів і виступають їхніми показниками. У якості **показників емоційності/емотивності** ми розглядаємо слова, фрази, речення, які прямо або опосередковано вказують на характер емоційних інтенцій мовця, експліцитно виражених або імпліцитно окреслених у дискурсі, моделюють емоційне реагування слухача на дискурс та опредметнюють фрагменти знань про світ, що є (чи стають) емоціогенними. Увага приділяється тому, чи збігаються показники емоційного та емотивного дискурсів у мовному плані і якою може бути емоційна реакція слухача на емоціогенну інформацію/ситуацію в зазначених дискурсах.

Ми керуємося положенням про те, що *емоційне реагування* характеризується позитивним чи негативним хвилюванням, стимулюючим чи гальмуючим впливом на поведінку і діяльність, інтенсивністю (глибиною хвилювання та величиною фізіологічних зсувів), тривалістю перебігу (короткочасне чи тривале), предметністю (ступенем усвідомленості і зв'язком з конкретним об'єктом) [6, с. 13]. Ми вивчаємо, наскільки емоційному дискурсу властива безпосередня спонтанна емоційна реакція, тобто інстинктивна, рефлекторна й підсвідома; наскільки в емотивному дискурсі реакція є запрограмованою та визначається як усвідомлена й навмисна дія людини у відповідь на емоціогенну ситуацію. Та емоційна реакція, яка розвивається з великою інтенсивністю, з послабленням вольового контролю над поведінкою і полегшеним переходом у дію, спричинює *емоційний сплеск (зрив, вибух)* [6, с. 17], який утворює *пік емоційності/емотивності дискурсу*, або його *кульмінаційну точку*, що є найбільш емоційним та напруженим моментом дискурсу, після якого йде емоційний спад.

Коли ми проводимо аналіз емоційного дискурсу, ми будемо роботу на розгляді емоційно навантажених уривків з художніх англомовних творів, представлених реченнями, надфразовими єдностями чи абзацами, що відбивають наближену до життя реальну спонтанну емоційну комунікацію на соціально-побутову тематику. Зазначимо також, що аналіз дискурсу на матеріалі художніх творів відповідає традиції вітчизняного мовознавства [див., напр. 13, с. 159–161; 15, с. 96].

При відборі прикладів емоційного дискурсу ми керуємося: а) *контекстом*, який передає розвиток емоційної ситуації, оскільки дослідження будь-якого дискурсу передбачає вивчення розмови в контексті, що розглядається як структура всіх властивостей соціальних ситуацій, які є важливими у продукуванні чи сприйнятті дискурсу [21, с. 3, 19]; б) *словами автора*, які містять опис емоційних станів

комунікантів та перебігу подій, які розкривають причини і наслідки емоційної ситуації; в) супутніми *невербальними засобами*, до яких відносимо просодію, міміку, жестикуляцію, проксемику. Невербальні засоби в безпосередній інтеракції дискурсу розглядаються тому, що за їх допомогою відновлюється більшість неказаної інформації [13; 20, с. 59–60; 21, с. 7; 24, с. 62], що є особливо актуальним при позначенні емоційних станів людини. З одного боку, невербальні засоби супроводжують вербальні і є першими ознаками емоційного стану людини [11, с. 159], з іншого, – емоційність часто просто не передається словами і кожний із нас відчував “муки слова” при вираженні своїх емоцій [16, с. 7]; г) *репліками мовців*, у яких вони описують свої власні емоційні переживання чи переживання інших.

Розглянемо, як перераховані показники емоційності працюють на конкретному прикладі:

(1) *And then, with a scream of rage he was stumbling into the midst of the light, lashing out wildly at the heart of its shimmering brilliance. His huge hand caught the hypnotic stone and swept it into crashing, ear-splitting cacophony against the cold steel bulkhead. He stood rigid, his whole body shaking, eyes blazing with fear and anger and hatred as he turned on Ravdin and Dana. His voice was a raging storm of bitterness drowning out the dying strains of the music.*

*“Spies! You thought you could steal my mind away, make me forget my duty and listen to your rotten, poisonous noise! Well, you failed, do you hear? I didn't hear it, I didn't listen, **I didn't!** I'll hunt you down as my fathers hunted you down, I'll bring my people their vengeance and glory, and your foul music will be dead!”*

He turned to the guards, wildly, his hands still trembling. “Take them out! Whip them, burn them, do anything! But find out where their people have gone. Find out! Music! We'll take the music out of them, once and for all” [27, с. 163].

Цей приклад є уривком емоційного дискурсу, на що вказує низка сигналів. Так, згідно з **контекстом** емоційний вибух головного переслідувача спричинений тим, що той злякався нових для нього почуттів, які сколихнула музика Ревдіна та Дани. **Слова автора** показують, що мовець дуже розгніваний (*with a scream of rage, with fear and anger and hatred, His voice was a raging storm of bitterness*), та описують його стан за допомогою таких **невербальних засобів**, як *he was stumbling; His huge hand caught the hypnotic stone and swept it into crashing; He stood rigid, his whole body shaking, eyes blazing; his hands still*

trembling. Графічне підкреслення вказує на семантичну й інтонаційну виділеність репліки ***I didn't!*** Про те, що цей уривок емоційний, свідчать також **мовні засоби**, зокрема, образливі лексичні одиниці (*rotten, poisonous noise*), окличні й оклично-наказові речення (див. підкреслення), однорідні члени речення (*steal, make me forget, listen to*), повтор (*I didn't*), анафора (*I'll*), паралелізм і порівняння (*I'll hunt you down as my fathers hunted you down*), синонімія (*vengeance and glory*), епіфори (*rotten, poisonous, foul*), метафора (*steal my mind away, noise, take the music out of them*), градація (*Take them out! Whip them, burn them, do anything! But find out*).

Вербальні засоби виступають показниками емоційності в проаналізованих уривках емоційного дискурсу, оскільки їх виникнення спричинюється саме напруженістю мовця. Підтвердженням цьому є те, що за емоційно нейтральної ситуації дискурс мовця відрізняється і будується згідно з мовною нормою та допустимими відхиленнями від неї, прийнятими в розмовному мовленні. Розглянемо для порівняння два приклади, представлені емоційно забарвленим та нейтральним уривками:

(2) “**OUT!**” *It was Libby, pointing a finger [...] at Lucille. “YOU ARE OUTTA-HERE, you slimetudinous sack of snail wuzzle. AND YOU TOO – YOU ESPECIALLY TOO,” she said, whirling on Howard. “Life is too fucking SHORT to even have to think about your sorry ass. OUT!”*

Neither moved. Howard looked to Jack; Lucille, Susan. “Ohhh-KAYYYYY,” Libby said and turned toward the door.

“No, wait,” Susan said, nodding toward Lucille, who began moving toward the door – then stopped, put her hands on her hips and said to Libby, “You are one sick puppy.”

“HAWHAWHAWHAWHAWHAWHAWHAW,” Libby said, throwing her head back and not laughing. “Out ... OUT, out ... OUT,” she said, barking like a dog. Then, to Howard, “You too, teenie-weenie. Time to BOOK. You're leavin' on that midnight train to JAWWW-JAH! Out ... OUT, out... OUT! I've had twenty fucking years too much of you” [26, с. 332].

Показниками емоційності цього уривку дискурсу є різні лексичні, стилістичні й синтаксичні засоби, зокрема, ненормативна (*fucking, ass*) та стилістично знижена лексика, що виражає іронію (*you slimetudinous sack of snail wuzzle, sick puppy, HAWHAWHAWHAWHAWHAWHAW, JAWWW-JAH, teenie-weenie*), повтор (*OUT*), паузація на місці три крапки, аграматизми (*YOU ESPECIALLY TOO*), неповні (*Time to BOOK*), окличні речення (*You're leavin' on that midnight train to JAWWW-JAH! Out ... OUT, out ... OUT!*). Емоційна збудженість Ліббі додатково

підтверджується екстралінгвальними засобами (*whirling on Howard, throwing her head back and not laughing, barking like a dog*) та графічними виділеннями. Поява цих вербальних і невербальних одиниць спричинена саме емоційним станом мовця, оскільки в емоційно нейтральних ситуаціях її репліки побудовані згідно з мовною нормою, наприклад:

(3) *"It's not the money," Libby said. "It's who gave it. And why."*

*"I gave it," Eddie said, "because I found Rusty Figueroa's philosophy of governance **enlightened**. Oh, there were some specific policy differences, but ..."*

"You were in business with the governor's wife and the governor's brother," Libby said. "You were trying to get action on a specific project from the state."

*"Yes, I was in business with my sister and the governor's idiot brother," Eddie replied sharply. "As for the 'action,' **prove** it."*

"I don't have to," Libby said [26, с. 318].

Вивчення емотивного дискурсу проводиться нами на промовах, оскільки, по-перше, вони не викликають сумніву в їх завчасній підготовленості та, по-друге, всі вони спрямовані на отримання емоційного відгуку від аудиторії. Промови є ідеальним прикладом емотивного дискурсу. Для побудови ефективного емотивного дискурсу мовець удається до а) *нагнітання/накопичення емоційності*, що утворюється за рахунок нанизування експресивних засобів мови для досягнення кульмінаційної точки дискурсу, та б) *підтримування емоційності*, що проявляється в намаганні мовця різними способами утримати емоційне збудження аудиторії протягом усієї промови.

Аналіз емоційного й емотивного дискурсів, таким чином, проводиться на основі вивчення лексико-семантичних, структурних і стилістичних засобів, що їх утворюють. Доцільність їх розгляду підтверджується тим, що комунікативно-функціональні особливості мовних засобів складають основу дискурс-аналізу. У зв'язку з дослідженням функціональності та динамічної організації дискурсу розглядаються категорії граматичності, критерії правильного і неправильного оформлення мовлення. Застосування системно-структурних і статистичних методів аналізу матеріалу дає нам змогу довести, що емоційний та емотивний дискурси є різними типами дискурсу, оскільки кожен з них має відмінні лексико-семантичні, структурні й функціональні особливості, ще раз підтверджуючи думку про те, що за будь-яким дискурсом стоїть особлива грамати́ка, особливий лексикон, особливі правила слововживання і синтаксису, особлива семантика, – в кінцевому результаті – особливий світ [14, с. 671–

672, 676]. Іншими словами, необхідність розгляду лексичних, стилістичних та синтаксичних засобів продиктовано тим, що кожних тип дискурсу має притаманний йому набір основних засобів.

Перспективи дослідження зумовлені тим, що воно є внеском у вирішення проблем теорії мовленнєвої комунікації, пов'язаних із дослідженням мовленнєвої поведінки комунікантів та мовного впливу на співрозмовника – індивідуального чи масового адресата, й емотіології у плані вивчення мовного вираження емоцій людини у спонтанних і підготовлених мовленнєвих ситуаціях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Безуглая Л. Р. Имплицитные смыслы и модели коммуникации / Л. Р. Безуглая. // Вісник Харківськ. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2006. – № 725 – С. 51–54.
2. Гнезділова Я. В. Емоційний та емотивний дискурс як різні види мовленнєвої діяльності / Я. В. Гнезділова // Іноземномовна комунікація: здобутки та перспективи : матеріали міжнар. наук. конф. – Тернопіль : Еліком, 2006. – С. 22–23.
3. Дейк ван Т.А. Язык. Познание. Коммуникация / Т.А. ван Дейк. – М. : Прогресс, 1989. – 312 с.
4. Дискурс іноземномовної комунікації: колективна монографія / За ред. К. Кусько. – Л. : Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2002. – 495 с.
5. Зернецкий П. В. Речевое общение на английском языке (Коммуникативно-функциональный аспект дискурса) / П. В. Зернецкий. – К. : Лыбидь, 1992. – 144 с.
6. Ильин Е. П. Эмоции и чувства / Е. П. Ильин. – СПб. : Питер, 2002. – 752 с.
7. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс / В. И. Карасик. – Волгоград : Перемена, 2002. – 477 с.
8. Коваль Н. М. Дискурсна проблематика: виокремлення суспільно-політичного дискурсу як різновиду комунікації / Н. М. Коваль // Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. – К. : КНУ ім. Тараса Шевченка, 2002. – Вип. 1. – С. 78–82.
9. Кочкин М. Ю. Политический скандал как лингвокультурный феномен : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.19 / М. Ю. Кочкин. – Волгоград, 2003. – 184 с.
10. Макаров М. Л. Основы теории дискурса / М. Л. Макаров. – М. : ИТДГК Гнозис, 2003. – 280 с.

11. Мелибруда Е. Я – Ты – Мы: Психологические возможности улучшения общения : [пер. с польск.] / Е. Мелибруда – М. : Прогресс, 1986. – 256 с.
12. Мыркин В. Я. Язык – речь – контекст – смысл / В. Я. Мыркин. – Архангельск : Поморский педуниверситет, 1994. – 97 с.
13. Солощук Л. В. Невербальні складові англомовного дискурсу / Л. В. Солощук // Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен. – Х. : Константа, 2005. – С. 145–180.
14. Степанов Ю. С. Язык и метод. К современной философии языка / Ю.С. Степанов. – М. : Языки русской культуры, 1998. – 784 с.
15. Фролова І. Є. Проблеми аналізу інструментального аспекту конфліктного дискурсу / І. Є. Фролова // Вісник Харківськ. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – 2006. – № 725. – С. 95–98.
16. Шаховский В. И. О лингвистике эмоций / В. И. Шаховский // Язык и эмоции. – Волгоград : Перемена, 1995. – С. 3–15.
17. Шевченко І. С. Когнітивно-прагматичні дослідження дискурсу / І. С. Шевченко // Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен. – Х. : Константа, 2005. – С. 105–117.
18. Шейгал Е. И. Семиотика политического дискурса / Е. И. Шейгал. – М. : Гнозис, 2004. – 326 с.
19. Юганов В.И. Роль иллюкутивных индикаторов в интерпретации текста / В. И. Зюганов // Личностные аспекты языкового общения. – Калинин : КГУ, 1989. – С. 145–150.
20. Coulthard M. An Introduction to Discourse Analysis / M. Coulthard. – Hong Kong : Longman, 1981. – 195 p.
21. Dijk van T.A. The Study of Discourse // Discourse as Structure and Process. Discourses Studies: A Multidisciplinary Introduction / Ed. T. A. van Dijk. – L., Thousand Oaks, New Delhi : Sage Publications. – 1998. – Vol. 1. – P. 1–34.
22. Gu Yu. Multimodal Text Analysis: A Corpus Linguistic Approach to Situated Discourse / Yu. Gu // Text and Talk. An Interdisciplinary Journal of Language, Discourse and Communication Studies. – Berlin, N. Y. : Mouton de Gruyter, 2006. – Vol. 26–2. – P. 127–167.
23. Littlejohn S. Theories of Human Communication / S. Littlejohn. – Belmont, California : Wadsworth Publishing Company, 1989. – 315 p.
24. Ochs E. Planned and Unplanned Discourse / E. Ochs // Syntax and Semantics. – 1979. – Vol. 12: Discourse and Syntax. – P. 51–80.
25. Tomlin R.S., Forrest L., Pu M.M., Kim M.H. Discourse Semantics // Discourse as Structure and Process. Discourses Studies: A Multidisciplinary

Introduction / Ed. T.A. van Dijk. – London, Thousand Oaks, New Delhi : Sage Publications. – 1998. – Vol. 1. – P. 63–111.

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

26. Anonymous. Primary Colors / Joe Kleine. – N. Y. : Random House, 1996. – 367 p.

27. Nourse A.E. The Link // The Counterfeit Man and Other Science Fiction Stories / A.E. Nourse. – New York, Toronto, London, Auckland, Sydney, Tokyo : Scholastic Book Service, 1963. – P. 144–165.

Стаття надійшла до редколегії 12.03.2012

Я. ГНЕЗДИЛОВА

ДИСКУРС В ЕМОТИОЛОГИЧЕСКОМ АСПЕКТЕ: МЕТОДОЛОГИЯ

В статье рассмотрено подходы к определению дискурса, установлено взаимосвязь между дискурсом и коммуникацией, подано класификацию дискурса, предложено разграничение эмоционального и эмотивного типов дискурса, представлено методіку сопоставительного анализа этих дискурсов.

Ключевые слова: дискурс, эмоциональный/эмотивный дискурс, сопоставительный анализ, показатели эмоциональности/эмотивности, эмоциональное реагирование, пик/кульминационная точка эмоциональности/эмотивности дискурсов.

Ya. GNEZDILOVA

THE DISCOURSE IN THE EMOTIOLOGICAL ASPECT: METHODOLOGY

This article deals with the approaches to the definition of the discourse, establishes the interconnection between discourse and communication, supplies the discourse classification, suggests the differentiation of the emotional an emotive types of discourse, presents the methodology of contrastive analysis of these discourses.

Key words: discourse, emotional/emotive discourse, contrastive analysis, markers of emotionality/emotivity, emotional response, the peak/culmination point of the discourse emotionality/emotivity.

УДК 808.3

Тетяна ДЯЧУК

І. ОГІЄНКО ПРО ЗАСАДИ ТВОРЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

У статті актуалізовані міркування І. Огієнка щодо становлення української термінології. Зокрема учений наголошував на тому, що національна термінологія має бути сформована на питомій лексичній основі; науковий стиль має бути зрозумілий широкій аудиторії читачів.

Ключові слова: термінологія, національна термінологія,

2012 року минає 130 років від дня народження відомого у всьому світі науковця, талановитого ученого-енциклопедиста І. Огієнка. У багатьох галузях – мовознавство, літературознавство, культурологія,